



Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Theologiæ Mysticæ, Seu Facilem & practicum modum
Exercitia Spiritualia S.P. Ignatii Loyolæ per octiduum faciendi - item
triduanam recollectionem fructosè instituendi complectens, Et
Sacerdotibus Præcipuè, aut de Sacerdotali Statu suscipiendo
deliberantibus accomodata, Una cum ...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1680

Dies Secunda.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48834](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48834)

empli gratia esse possunt, in primis Libellus de Imitatione Christi, ex quo hodie l. 4. c. 7. de discussione propria scientiæ, & emendationis proposito legi potest. Dieb. verò aliquot capita de industria selecta vel ex Ludovico Ponte to. 4. de perfect. Vel ex Sacerdote Christiano M. Ludovici Abellij, vel Manuali Parochorum P. Caroli Maffei, vel ex mearum Instructionum parte tertia & quarta, in quibus, quidquid ad Sacerdotem requiritur, succinctè & ordine proponitur.

DIES SECUNDA.

Tessera.

IN omnibus exhibeamus nos sicut Dei Ministros, reddentes ullam offensionem, ut non vituperetur Minister. 2. Cor. 6.

MEDITATIO I.

DE SECUNDO SACERDOTIS OFFICIO, SEU HORARUM CANONICARUM DEVOTA RECITATIONE.

Præludium I. est, imaginari S. Davidem cum cithara in manibus, coram Deo flectentem, & dicentem: In conspectu Angelorum psallam tibi, adorabo ad templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo.

Præludium II. est, petere gratiam, ut dignam de hoc officio æstimationem concipere, & illud, ut oportet, impetare valeas.

Punctum I.

Considera I. Quòd sit secundum Sacerdotis officium, licet ut sit Mediator & Legatus Ecclesiæ ad Deum; ita enim S. Paulus 2. Cor. 5. insinuavit dicens: *Psunt in nobis verbum reconciliationis, pro isto ergo Legatione sumus*. Unde Sacerdos, quemadmodum S. Joannes Chrysostomus ait, *Medius stat inter Deum, & Naturam humanam, ut convenientia beneficia ad nos deferens, nostras petitiones ad Deum perferens, & Dominum iratum reconcilians.*

Considera II. Quàm honorifica, summique meriti officium

anda sit hæc Legatio, siue primò eum, ad quem velut Legatus mitteris, ipsum scilicet Omnipotentem Deum, consideres: siue Personas, à quibus mitteris, videlicet Ecclesiam Catholicam & Naturam humanam, attendas: siue negotium, pro quod legaris, spectes, nempe laudandum Deum & Sanctos, eosque placandos, atque ad varia dona conferenda, maxime avertenda propitios reddendos.

Considera III. Quàm aptum ad hanc Legationem ritè & decenter obeundam adjuvamentum Ecclesia tibi obtulerit, dum te ad Horas Canonicas persolvendas compellit; cum enim hæc Horæ ab ipsa Ecclesia, dictante Spiritu sancto sint compositæ, meritò sperari potest, nullà alià ratione melius Sacerdotem Legatione sua fungi posse, quàm si has Horas cum debita reverentia & devotione persolvere conabitur. Vide prorsus, quomodo hæctenus hac Legatione functus sis, & deinceps fungi velis, ne, si, quòd absit, eam negligenter, inhonestè, vel tepidè expleveris, in sententiam, quàm dicitur maledictus homo, qui opus Dei facit negligenter, miserabiliter delabaris, ut Consilium Aquisgranense cap. 130. loquitur. Colloquium ad SS. Patronos.

Punctum II.

Considera I. Quid requiratur ad hoc Officium ritè persolvendum, eadem scilicet conditiones, quæ à Legato coram Rege, ad quem mittitur, peroraturò observantur, nempe 1. Ut convenientem corporis situm adhibeat, & vel ipsa corporis dispositione Majestatem Regis confiteatur, & reveretur. 2. Ut omnia verba integrè distinctè, & cum debita gravitate proferat. 3. Ut diligenter ad id, quod loquitur, attendat, petitionesque suas cum convenienti ardore proponens, finem legationi suæ præfixum obtinere studeat.

Considera II. Quomò æquius sit, ut tu has conditiones cum potentissimo & supremo Domino ac Deo locuturus observes, atque adeò horas Canonicas cum exteriori & interiori reverentia atque decencia recitare studeas; si enim, ut rectè discurret Cassianus collat. 23. c. 7. cum sublimi alicui homini, non dicam pro vita aut salute nostra, sed etiam pro alicujus lueri comodo supplicamus, totam in eum & mentis, & corporis aciem defigentes, ac nutu ejus trépida expectatio-

oratione pendemus, quantò magis, cum illi omnium oculorum cognitori supplicamus, intenta atque sollicita oratione ipsius clementia imploranda est; nec enim exiguam committit irreverentiam, qui precem Domino fundens, sub respectu eius quasi ab oculis non videntis, nec audientis in probæ cogitationis vanitatem, securus abscesserit; *quid enim est voce psallere, mente autem domum aut forum circumire, nisi homines fallere, & Deum irridere?* ait Concilium Trevirense secundum.

Confidera III. Quomodo has condiciones hæcenus observaveris; an quoad corpus reverenter, quoad Vocem integre & distinctè, quoad memoriam attente, quoad intentionem prudenter (id est, convenienter ad finem orationis obtinendum) & quoad voluntatem ardentem (id est, congruos affectus eliciendo, maximè gratulationis, laudis, amoris, timoris & doloris ob peccata commissa, fiduciz, humilitatis & desiderij rerum cœlestium) horas tuas Canonicas rectè studueris, aut saltem deinceps studere velis, consilium Augustini sequens in ps. 30. sic loquentis: *Si psalmus oraveris: si gemit, gemere; si gratulatur, gaudere; si sperat, sperare; si timet, timere oportet.* Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Confidera I. Quas industrias & media adhibere debent ad hanc Legationem ritè, decentèrque obeundam, nempe: Ut dignam de utilitate & dignitate tantæ Legationis attentionem concipiens, antè, quàm orationem auspicias Deo cum quo locuturus es, summam Majestatem, omnium Angelorum præsentiam imagineris, sicque te ad debitam reverentiam & attentionem excites dicens: *In conspectu Angelorum psallam tibi, Deus meus, adorabo ad templum sanctum, & confitebor nomini tuo.* 2. Ut, sicut Legati orationis Famulos suos foris relinquunt, sed & omnes alias distractionum occasiones sollicitè vitant; ita & tu curis & affectibus tuis dicas cum Christo: *Sedete hic & requiescite, donec veniam illuc & orem;* omnesque sensus tuos, oculos præcipue ab omni curioso aspectu studiosè cohibeas, memor communitatis doctrinæ Ascetarum dicentium, custodiam oculorum Matrem devotionis. 3. Ut in amore Dei & Sancti Spiritus

refcere studeas; cum enim amantes nihil magis desiderent, nisi ut simul esse, & colloqui queant, totisque viribus repellant omnia impedimenta, quæ tale Colloquium, dissolvere & impedire volunt; ita id ipsum multò magis de anima Deum sincerè amante cogitandum est.

Confidera II. Quàm solida & efficacia sint hæc media, ut pote directè ad magnam menti reverentiam & attentionem conciliandam ordinata; quàm item facilia, ut quæ à Sæcularibus Legatis sine omni difficultate observantur.

Confidera III. Quomodo tu hæcenus easdem observaveris, aut observare deinceps velis, semper in mente habens præclaram S. Cypriani adhortationem serm. de orat. Dom. loquentis: *Cum adstantus ad orationem, vigilare, & incumbere ad preces toto corde debemus; cogitatio tunc omnis secularis & carnalis abscedat, nec quidquam tunc animus, quàm id solum cogitet, quod precatur, qua autem segnitias est, alienari & capi ineptis cogitationibus & profanus, cum Dominum deprecaris? quasi sit aliud, quod magis debeas cogitare, quàm quòd cum Deo loqueris? quomodo te à Deo audiri postulas, cum te ipse non audias? vis esse Deum memorem tui, quando tu ipse memor tui non sis? Colloquium ad Christum.*

MEDITATIO II.

DE TERTIO SACERDOTIS OFFICIO, Videlicet Administratione Sacramentorum, et Verbi Divini.

Prælidium I. est, imaginari Christum, nunc Verbum Dei prædicantem, nunc Vicos circumeuntem, & varia beneficia corporibus, animisque conferentem.

Prælidium II. est, petere gratiam, ut tertium hoc Sacerdotis officium ritè cognoscere, & fructuosè administrare possis.

Punctum I.

Confidera I. Quòd sit tertium Sacerdotis officium, scilicet Sacramentorum & Verbi Dei, ac doctrinæ Christianæ fructuosa tractatio; hoc enim est, quòd Apostolus I. Cor. 4. ait: *Sic nos existimet homo, ut Ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei.*

Confidera II. Cùm Ecclesiæ Sacramenta, ut Concilium Tridentinum Sess. 7. in præfatione loquitur, sint ea, per quæ omnis vera iustitia vel incipit, vel cœpta augetur, vel adimpleretur, ac proinde ex illis tanquam fontibus hauriuntur, sicut aqua illa viva, quam qui biberit, in æternum non sitit, sed fiat in eo fons aquæ salientis in vitam æternam, quæ magnum tibi beneficium à Deo collatum sit, dum te præter alijs Ministrum horum Sacramentorum constituit, tibi amplam ea administrandi facultatem & occasionem obtinet, ut merito tibi perinde ac Sponso Cant. 3. applicari possit, dicitur, quod manus tuæ tornatiles aureæ, & plene hyacinthis sint Fidelium utilitati dispensandis. An non præter jure quoque illud S. Pauli I. c. repetatur; *Hic jam quæritur inter Dispensatores, ut fidelis quis inveniat.*

Confidera III. Quid fidelitas ista in administrandis Sacramentis à te requirat; nimirum 1. Ut pure, sanctè, & religiosè eadem administres, ne, ut S. Gregorius homo de tuo pastor. loquitur, similis fias aquæ baptismali, quæ peccata baptizatorum diluens, illos ad cœleste regnum mittit, & ipsa postea in Cloacam descendit. 2. Ut receptos ac approbatos Ecclesiæ ritus sedulo adhibeas, ipsûmque etiam Populum ad ritus hos magnificandos, & rectè intelligendos, quantum necesse est, aut expedit, instruas, & horteris. Ut magna cum promptitudine, & absque ulla suspitione veritatis illa administres; hilarem namque datorem, si in actione, in hoc sanè diligit Deus. Vide ergo, quomodo tres industrias deinceps observare velis. Colloquium ad Patronos.

Punctum II.

Confidera I. Quàm magnum iterum beneficium tibi collatum sit, dum Verbi divini Ministrum te constituit Deus, id ex sequentibus S. Augustini in serm. quotid. verbis colligere potes: *Quid vobis plus esse videtur, Verbum Dei, an Corpus Christi? si vultis respondere, hoc utique dicere dicitis, quod non sit minus Verbum Dei, quàm Corpus Christi: ideo non minus reus sit, qui Verbum Dei negligenter audierit (vel tractaverit, vel prædicaverit) quàm ille, qui Corpus Christi in terram negligentia sua cadere permiserit.* S. Cypr.

pius verò serm. de orat. Domin. ait: *Evangelij præcepta, patres charissimi, nihil sunt aliud, quam Magisteria divi-
na, fundamenta adificanda Spei, firmamenta corroboranda
fidei, munimenta fovendi cordis, gubernacula dirigendi
viveris, præsidia obtinenda salutis.*

Considera II. Quomodo hoc Verbum Dei fructuosè tra-
diti & prædicari debeat; scilicet sicut cibus corporeus præ-
parari, & apponi solet (*non enim in solo pane vivit homo, te-
ste Christo Matt. 4. sed in omni verbo, quod exit de ore Dei*)
sic sicut per os in alimoniam cibus corporis sumimus, ita
per eor ad vivificandam animam escas doctrina celestis ac-
cipimus, quemadmodum S. Hilarius in ps. 118. loquitur,
neque adeò sicut 1. Cibus quoad substantiam bonus, cique,
qui sumit, conveniens esse debet, ita materiam seu doctri-
nam & argumenta Concionis optima, id est, ex S. Scriptura,
Ss. Patribus, aliisque probatis Authoribus desumpta, & Au-
ditoribus accommodata esse oportet; nam, ut S. Gregorius
10. mor. c. 1. rectè pronuntiavit, *debet Prædicator perspi-
cere, ne plus prædicet, quam ab audiente capi possit; ne, dum
parvis sublimia & non profutura prædicat, se magis curet
ostendere, quam Auditoribus prodesse.* 2. Sicut cibus bene
coctus esse debet, ita & concio per accuratum studium be-
ne præparata, ne alioqui verificetur commune proverbium:
*Qui ascendit Cathedram sine labore, descendit è Cathedra
sine honore,* & plerumque etiam sine fructu in se & Auditori-
bus reportato 3. Sicut cibus sale, pipere, aliisque aroma-
tis herbisque bene condiendus est, ita & concio sale discre-
tionis, pipere reprehensionis moderatæ, melle mansuetudi-
nis & charitatis, & herbis exemplorum & similitudinum, &
parabolarum idonearum grata Auditoribus reddenda. 4.
Sicut cibus in patinis mundis per fideles & sedulos ac mun-
dos Ministros apponendus, ita in concione quoque verba qui-
dem bona, & vernaculo sermone congrua; non tamen nimis
exquisita aut affectata (*nam prudentibus viris non placent
phalerata, sed fortia, quando non res pro verbis, sed pro re-
bus enumerandis verba sunt instituta,* ut rectè S. Prosper
l. 3. de vit. contr. c. ult. advertit; & ideo S. Paulus 1. Cor. 2.
sermonem suum & prædicationem non inpersuasibilibus
humanæ sapientiæ verbis, sed in ostensione spiritus consiste-

re dixit) per fidelem memoriam, & per gratam vocis & actio-
nis moderationem proponi.

Confidera III. Quæ media adhibere debeas ad Verbum
DEI fideliter & fructuosè administrandum, videlicet 1. *Orati-
onis studium*: nam, ut S. Chrysostomus hom. 3. de incom-
preh. natur. div. sapienter dixit, *nihil aut parùm fructu-
pi ex homilia potest, nisi oratio adjungatur*. Cujus veritatem
rationem reddens S. Bernardus ep. 101. *Nunc, ait, memora
tria hæc, Verbum, exemplum, oratio; major autem horum
oratio, ea namque operi & voci gratiam & efficaciam pro-
meretur*. Hinc Apostoli Act. c. 6. ubi alios pro externis co-
gitiis constituerunt, dicebant; *Nos verò orationi & in-
ferio verbi instantes erimus*. 2. *Sedula meditatio*: *Inc-
enim thus, inquit S. Augustinus in spec. peccat. non relin-
nisi ponatur in igne; nec virtus sinapis sentitur, nisi exor-
vatur in lapide, ita nulla S. Scriptura sententia vestra
declarat, nisi cocta in corde*. hinc S. Isidorus l. 1. de sancto
hono ait, *quanto magis quisque in sacris eloquiis assiduum
fuerit, tanto ex eis uberiorem intelligentiam capit*. 3. *Con-
scientia puritas, & vita exemplaris*; quid enim lingua ve-
rea, & cor ferreum: certè cujus vita despicitur, restat, ut eius
prædicatio contemnatur; *Vt ergo prædicandi veritas ser-
vetur, vivendi altitudo teneatur, ut rectè S. Gregorius bo. 11.
in Ezech. dixit: nam lucere tantùm, vanum est, tibi S.
Bernardo, tantùm ardere, parùm: ardere & lucere per-
fectum*. Vide ergo, quomodo hæc tria deinceps observare vo-
lis, Colloquium ad B. Virginem.

Punctum III.

Confidera I. Quàm præclarum quoque cœnseri debeat Ca-
techismi docendi munus, utpote per quod summa in triump-
phantem & militantem Ecclesiam fructus redundat; cum o-
nim solida instructio in doctrina Christiana sit fundamen-
tum Christianæ perfectionis, ab hac verò gloria Dei & San-
ctorum, augmentum & decus Ecclesiæ, salus denique totius
publicæ, & cujusvis animæ particularis dependeat, facile ap-
paret, quàm magna ex hoc munere ritè obito utilitas sperari
possit, quàmque ad eò rectè Joannes Gerson Cancellarius Pa-
risiensis dixerit, nescire se, an ullo alio munere, quàm
in hoc utilius & honestius occupari quis possit.

Confidera II. Quomodo hoc officium utiliter obire possis, videlicet I. ut materiam valde bene præpares, & parvulis accommodes illud S. Pauli 1. Cor. 3. usurpans: *Tantum parvulis in Christo lac vobis potum dedi, non escam* solida & altioris doctrinæ; *nondum enim poteratis capere & concoquere.* II. Ut bene valde, id est, cum simplicitate & mansuetudine proponas doctrinas, quas præparavisti; ut dicere cum S. Paulo possis: *Omnibus omnia factus, ut omnes lucrificiam.* III. Ut parvulos ad aptam receptionem doctrinæ Catecheticae disponere coneris, efficiendo, ut modesti, attenti, & alacres sint ad excipienda & retinenda ea, quæ dicuntur, quod quidem facilius bonis verbis & munusculis, laudibusque, quàm asperis increpationibus & minis obtinebit.

Confidera III. Quæ media adhibere debeas ad hoc officium alacriter & fructuosè obeundum; videlicet I. Ut magnam de tali munere æstimationem concipias, frequenter perpendendo, quàm magnam Ecclesiæ & reipublicæ Christianæ utilitatem afferre, tibi que grandem coronam præparare queas. II. Si Christi ad Apostolos dicentis: *Sinite parvulos venire ad me:* & aliorum zelosissimorum virorum cum magna alacritate hoc munus obeuntium exempla frequenter ob oculos ponas. III. Si magna cum patientia fructum expectes salubrem S. Jacobi c. 5. doctrinam altè pectori inscribens: *Ecce Agricola expectat pretiosum fructum terra, patienter ferens, donec accipiat temporaneum & ferotinum: Patientes igitur estote & vos, & confirmate corda vestra.* Vide ergo, quàm efficacia & solida sint hæc media, & quomodo ea deinceps adhibere velis. Colloquium ad Christum.

OCCUPATIONES

Per reliquum hujus diei tempus.

I. Ethodie iterum tres occupationes, præter binas meditationes, magno cum fervore suscipiendas suadeo. Prima est, ut Ordinem tibi diurnum conficias, quem per totam vitam, quantum fieri potest, studiosè observes. Ad hunc autem ritè faciendum tria præcipuè observabis. I. Magnam

Kk 5

de rena-

de tempore æstimationem concipies; quem in Finem tibi geminā S. Bernardini fer. 4. post Dom. quadr. c. 4. sententia serviet: *Vide, peccator, temporis pretiositatem, quia modo dico tempore potest homo lucrari Seniam, gratiam, & gloriam.* Et iterum: *Tempus tantum valet, quantum Deus; quippe in tempore bene consumpto comparatur Deus.* Unde ut redimas præteritum tempus, & futurum bene colles, sequere exemplum S. Bernardi S. 20. in Cantica sic Deum alloquentis: *De mea misera & ista sume obsecro residuum sanctorum meorum; pro his verò, quos & videndo perdidisti, non perdidisti & vixi, cor contritum & humiliatum non despicies.*

II. Ut terra tibi somni & quietis tempora definias, & studiosè observes; alioqui enim pigritia & torpor magnam tibi, non temporis duntaxat, sed vitæ etiam partem auferat, ad reliquas diei actiones non parùm ineptum efficiet. III. Ut firmiter tibi persuadeas, vitam nostram mercatum esse, cujus dies cum abierit, tempus non erit emendi, quæ res, itaque consilium Siracidis Eccl. c. 14. sequere: *Ne desideris à die bono; & particula boni domi non te prætereat.* Dic proinde cum S. Chrysologo S. 12. *Vivamus Deo paululum, qui saculo & viximus totum; dedimus corpori annos, demus animæ paucos dies; tempus est, ut aliquando prævideas domui tuæ.*

II. Secunda occupatio est, ut singulas actiones ad Deum & teipsum pertinentes (nam eas, quæ ad proximum spectant, pro sequenti die servabis) percurras, & quem deinceps in illis peragendis modum & praxin observare velis, studiosè indages, & definias.

I. Itaque considera quomodo te in actionibus spiritualibus, puta Meditatione, SS. Missæ, recitatione horarum Canoniarum, lectione spirituali, Examiniibus conscientiarum, exercere; quas preces manè & vesperti ante & post mentem ad pulsus ternum Salutationis Angelicæ, ad sonitum horæ vel interdiu recitare; quos itè Sanctos in speciales Patronos eligere, quibusve obsequijs eos venerari, & demereri velis.

II. Quomodo intentionem bonis operibus, solum scilicet gloriâ divinam & beneplacitum præfigere, & quoties ac quâ ratione illam repetere velis.

III. Quomodo virtutē Sacerdoti convenientiū, præcipue fructus

leis, spei, charitatis, religionis, humilitatis, mortificationis, caritatis, modestiæ, patientiæ, & obedienciæ studio te impendere velis, & quas occasiones habeas ad illas exercendas.

IV. Quomodo te in mensa gerere? quas recreationes, quomodo, & cum quibus usurpare velis.

V. Cui studio te impendere, aut quâ aliâ occupatione sive corporali, sive spiritali tempus, quod tibi ab actionibus reliquis superest, impendere velis, ut contra otium velat omnium malorum originem te potenter tuearis. Quæ omnia, cum maturè consideraveris, & quæ optima tibi videbuntur, elegeris, id unum superesse existima, ut clavum constantiæ, quo omnia tua decreta & proposita confirmetur, & stabiliantur, adjicias.

III. Tertia occupatio erit sacra iterum lectio, in primis quidem capituli 25. ex lib. 1. de imitatione Christi; deinde vero unius vel plurium paginarum ex alio libro ascetico, quem vel ipse tibi velut proposito scopo convenientissimum elegisti, vel ab alio electum accepisti.

DIES TERTIA.

Tessera.

Redde mihi lætitiâ salutari tui, & Spiritu principali confirmam. Pl. 50.

MEDITATIO I.

DE TRIPLICI ZELO SACERDOTIS.

Præludium I. Est, imaginari Apostolos in cœnaculo Jerosolymitano sedentes, & virtute ex alto, id est, Spiritu Sancto in specie ignis apparente instructos; per hunc quippe ignem, qui & sursum flammæ ejaculatur, & non in seipso duntaxat calidissimus est, sed alios etiam calefacit, rectè triplex Zelus, gloriæ Dei, propriæ & alienæ salutis indicatur.

Præludium II. Est, petere gratiam, ut naturam & motiva hujus Zeli bene cognoscere, & eundem vehementer in corde tuo accendere possis.

Punctum I.

Considera I. Quid sit zelus gloriæ divinæ, nempe nihil aliud, quàm vehemens desiderium, ut Deus ab hominibus magis